

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

Republica Moldova, MD- 2001, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint, 73/1
tel: + 373 (22) 274 565, 273 443; fax: + 373 (22) 270 606; E-mail: office@competition.md; www.competition.md

DECIZIE mun. Chișinău

din 17.09.2020

Nr.ASER-49

Plenul Consiliului Concurenței, acționând în temeiul art.41 al Legii concurenței nr.183/2012, art.12 și art.20 al Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat, Hotărârii Parlamentului nr.331/2018 privind numirea în funcție a membrilor Plenului Consiliului Concurenței,

analizând raportul privind monitorizarea schemei de ajutor de stat existent, referitor la scutirile aplicate la importul mărfurilor definite ca ajutoare umanitare, în modul stabilit de Guvernul Republicii Moldova și materialele anexate,

A CONSTATAT:

1. În conformitate cu art.341 din Acordul de Asociere între Republica Moldova pe de o parte și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Statele Membre ale acestora, pe de altă parte, unul din angajamentele asumate de Republica Moldova este alinierea schemelor de ajutor de stat instituite înainte de 16.08.2013 la acquis-ul Uniunii Europene în materie de ajutor de stat, în termen de 8 ani de la data intrării în vigoare a Acordului de Asociere.
2. Potrivit art.3 al Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat, ajutor existent este ajutor de stat, respectiv schemă de ajutor de stat sau ajutor individual, care există înainte de intrarea în vigoare a Legii prenotate (din data de 16.08.2013).

3. În corespundere cu prevederile art.19, alin.(3) al Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat, furnizorul ajutorului de stat urmează să prezinte Consiliului Concurenței toată informația necesară pentru Registrul ajutoarelor de stat.
4. În temeiul art.20 al Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat, Consiliul Concurenței are obligația să monitorizeze ajutoarele de stat existente în derulare pentru a verifica respectarea prevederilor actelor juridice în baza cărora acestea au fost acordate.
5. În conformitate cu art.12 al Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat, dacă în urma activității de monitorizare a unui ajutor de stat existent Consiliul Concurenței constată că ajutorul existent nu este compatibil cu prezenta Lege, acesta cere furnizorului să ia măsurile necesare pentru a elimina incompatibilitatea respectivă.
6. Serviciul Vamal a raportat măsura de sprijin ce constă în scutiri la plata T.V.A., accizelor, taxei vamale, taxei pentru efectuarea procedurilor vamale pentru mărfurile definite ca ajutoare umanitare în modul stabilit de legislația în vigoare.

I. CONTEXTUL MĂSURII DE SPRIJIN

7. Măsura de sprijin este acordată în baza prevederilor:
 - a) art.103, alin.(5) și art.124, alin.(2) din Codului Fiscal nr.1163/1997;
 - b) art.28, lit.d) și pct.5 al Notei la Anexa nr.2 din Legea nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal.
8. În corespundere cu prevederile art.103, alin.(5) al Codului Fiscal nr.1163/1997 sunt scutite de T.V.A. fără drept de deducere *importul mărfurilor, serviciilor importate: 1) destinate acordării de asistență în caz de calamitate naturală, de conflict armat și în alte situații excepționale; 2) definite ca ajutoare umanitare, în modul stabilit de Guvern.*
9. Potrivit art.124, alin.(2) al Codului Fiscal nr.1163/1997 accizele *nu se achită la importul mărfurilor supuse accizelor definite ca ajutoare umanitare, în modul stabilit de Guvern.*

10. În conformitate cu prevederile art.28, lit.d) al Legii nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal *se scutesc de taxa vamală mărfurile introduse pe sau scoase de pe teritoriul vamal în calitate de ajutor umanitar, destinația lor fiind confirmată de organul abilitat.*
11. În concordanță cu pct.5 la Anexa nr.2 al Legii nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal *nu se percepe taxa pentru efectuarea procedurilor vamale pentru mărfurile introduse pe sau scoase de pe teritoriul vamal în calitate de ajutor umanitar.*
12. Valoarea măsurii de sprijin raportată de Serviciul Vamal pentru perioada 2013-2015 a constituit per total 137 846 mii lei.
13. În conformitate cu art.5 al Legii nr.1491/2002 cu privire la ajutoarele umanitare acordate Republicii Moldova, organele administrației publice care efectuează administrarea și coordonarea activității de recepționare și distribuire a ajutoarelor umanitare sunt: Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Comisia interdepartamentală pentru ajutoare umanitare și comisiile teritoriale pentru ajutoare umanitare.

II. BENEFICIARIII MĂSURII DE SPRIJIN

14. Potrivit art.3 din Legea nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat, beneficiar al ajutorului de stat este orice persoană fizică sau juridică independentă, angajată într-o activitate economică ce constă în oferirea de bunuri sau servicii pe o piață.
15. Beneficiarii facilităților fiscale și vamale examinate sunt recepționarii/distribuitorii de ajutoare umanitare. Ulterior, ajutoarele umanitare sunt acordate beneficiarilor ajutoarelor umanitare.
16. În conformitate cu legislația în vigoare, recepționarii/distribuitorii de ajutoare umanitare sunt persoanele juridice care, în conformitate cu actele lor constitutive, recepționează și/sau distribuie ajutoare umanitare, fără a ***urmări scopul de a obține profit***. Aceștia pot fi: mișcările obștești, organizațiile pacifiste și de apărare a drepturilor omului, organizațiile de femei, de veterani, de invalizi, de tineret și de copii, societățile științifice, tehnice, ecologiste, cultural-

educative, de cultură fizică și sport, alte societăți benevole, uniunile de creație, comunitățile național-culturale, fundațiile și organizațiile obștești, alte asociații înregistrate ale cetățenilor; organizațiile de filantropie; Societatea de Cruce Roșie din Moldova; organizațiile religioase; instituțiile și organizațiile bugetare; Agenția Rezerve Materiale, în cazurile când ajutoarele umanitare sunt trimise în adresa statului sau fără a avea indicat recepționarul concret.

17. Se constată faptul că ajutoarele umanitare au un caracter social și sunt oferite entităților fără a urmări scopul de a obține un profit. Totodată, legislația în vigoare prevede anumite excepții și anume, în concordanță cu art.16 al Legii nr.1491/2002 cu privire la ajutoarele umanitare acordate Republicii Moldova: nu au dreptul de a recepționa, distribui și beneficia de ajutoare umanitare *întreprinderile și organizațiile scopul activității cărora este obținerea profitului, cu excepția cazurilor prevăzute de art.15, alin.(3) din Legea sus-nominalizată.*
18. Se precizează faptul că în corespundere cu art.15, alin.(3) al Legii nr.1491/2002 cu privire la ajutoarele umanitare acordate Republicii Moldova este specificat expres că ajutoarele umanitare acordate pentru prevenirea, lichidarea sau diminuarea consecințelor calamităților naturale, inclusiv a secetei, inundațiilor, cutremurelor de pământ, alunecărilor de teren, a consecințelor catastrofelor tehnogene, incendiilor și altor cazuri excepționale pot fi distribuite și altor beneficiari decât cei prevăzuți în legea nominalizată. Prin urmare, în situațiile sus nominalizate beneficiari a măsurii de sprijin examinate pot fi și întreprinderile.
19. În contextul celor expuse mai sus, se constată faptul că **beneficiarii** măsurii de sprijin analizate în sensul Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat **sunt doar întreprinderile care au recepționat/distribuit ajutoare umanitare în cazul prevenirii, lichidării sau diminuării consecințelor calamităților naturale și altor cazuri excepționale.** În alte situații, beneficiarii facilităților fiscale examinate nu constituie beneficiari în sensul Legii sus-enunțate.

III. EVALUAREA MĂSURII DE SPRIJIN PRIN PRISMA EXISTENȚEI AJUTORULUI DE STAT

20. În conformitate cu art.340, alin.(1) din Acordul de Asociere, ajutoarele de stat urmează a fi evaluate pe baza criteriilor care decurg din aplicarea normelor în materie de concurență aplicabile în Uniunea Europeană, în special a art.107 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (*în continuare* TFUE), și a instrumentelor de interpretare adoptate de instituțiile Uniunii Europene, inclusiv jurisprudența relevantă a Curții de Justiție a Uniunii Europene.
21. În corespundere cu prevederile art.107, alin.(2), lit.b) și art.108, alin.(3) din TFUE, sunt considerate compatibile cu piața internă ajutoarele destinate reparării pagubelor provocate de calamități naturale sau de alte evenimente extraordinare și sunt exceptate de la obligația de notificare.
22. Prevederile art.4, lit.b) al Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat statuează că, ajutoarele destinate remedierii pagubelor cauzate de calamități naturale sau alte situații excepționale, sunt ajutoare de stat compatibile cu mediul concurențial normal și sunt exceptate de la obligația de notificare către Consiliul Concurenței.
23. Potrivit prevederilor art.50 din Secțiunea 8 a Regulamentului nr.651/2014 al Comisiei Europene din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea art.107 și 108 din tratat, schemele de ajutoare destinate reparării daunelor provocate de cutremure, de avalanșe, de alunecări de teren, de inundații, de tornade, de uragane, de erupții vulcanice și de incendii necontrolate de origine naturală sunt compatibile cu piața internă în sensul art.107, alin.(2) lit.b) din TFUE și sunt exceptate de la obligația de notificare prevăzută la art.108, alin.(3) din TFUE.
24. Având în vedere că, facilitățile fiscale și vamale sunt aplicate inclusiv asupra ajutoarelor umanitare oferite întreprinderilor în cazul prevenirii, lichidării sau diminuării consecințelor calamităților naturale și altor cazuri excepționale, care se încadrează în prevederile art.4, lit. b) al Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat, acestea sunt considerate compatibile cu mediul concurențial normal și sunt exceptate de la obligația de notificare către Consiliul Concurenței.

IV. EXPERIENȚA UNIUNII EUROPENE

25. Potrivit art.132, alin.(1), lit.g) din Directiva Uniunii Europene privind sistemul comun al taxei pe valoare adăugată sunt **scutite de T.V.A.** tranzacții de prestare de servicii și livrarea de bunuri direct legate **de ajutorul social și securitatea socială**, inclusiv cele prestate și livrate de cămine de bătrâni, de organisme de drept public sau de alte organisme recunoscute de statul membru în cauză ca având un caracter social.
26. În conformitate cu Regulamentul (CE) nr.1257/96 al Consiliului Europei din 20 iunie 1996 privind ajutorul umanitar, art.5, se specifică expres că *“Finanțarea comunitară acordată în temeiul prezentului regulament ia forma ajutoarelor nerambursabile. Operațiunile prevăzute de prezentul regulament sunt scutite de impozite, taxe și drepturi vamale.”*

Reieșind din constatările expuse, în vederea realizării angajamentelor asumate prin art.340 și art.341 ale Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr.112/2014 și a obiectivelor stabilite în Programul național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2017-2020, precum și în temeiul art.39, lit.j) și art.41, alin.(1), lit.q) al Legii concurenței nr.183/2012 și art.3, art.12 și art.20 al Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat, Plenul Consiliului Concurenței,

DECIDE:

1. Măsura de sprijin acordată în baza prevederilor art.103, alin.(5) și art.124, alin.(2) al Codului Fiscal nr.1163/1997; art.28, lit.d) și pct.5 al Notei la Anexa nr.2 al Legii nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal, în partea ce ține de ajutoarele umanitare oferite în cazul prevenirii, lichidării sau diminuării consecințelor calamităților naturale și altor cazuri excepționale constituie ajutor de stat în sensul Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat, în cazul beneficiarilor de ajutor umanitar care desfășoară activitate economică.

2. Măsura de sprijin este compatibilă cu mediul concurențial normal în sensul art.4, lit.b) al Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat.
3. A informa Ministerul Finanțelor și Serviciul Vamal despre necesitatea raportării anuale a măsurii de sprijin oferite întreprinderilor, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.1112/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de ținere a Registrului ajutoarelor de stat.
4. Partea dispozitivă a Deciziei va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Marcel RĂDUCAN

Președinte